

Đánh Trống Kêu Oan

Nguyễn Quý Đại

Người đàn bà Biên Hòa đánh trống kêu oan ở cung đình Huế được vua Tự Đức (trị vì từ năm 1847-1883) lắng nghe. Ngày nay có hàng ngàn người dân oan là đàn bà đi khiếu kiện ở Sài Gòn và Hà Nội. Họ bị mất

đất mất nhà, vì bọn cường hào ác bá địa phương thao túng lạm quyền. Họ dầm mưa dãi nắng, nằm đường để kêu oan, nhưng cánh cửa công quyền đóng kín, không giải quyết thỏa đáng cho ước vọng cuối cùng của những người dân „thấp cổ bé miệng“. Thế kỷ thứ 21 mà đời sống của người dân Việt Nam dưới XHCN còn thua thời phong kiến đáng buồn thay!

Nếu người cầm quyền còn chút lương tâm không thể nào quay mặt làm ngơ với hoàn cảnh của những nạn nhân đang cần công lý. Câu chuyện vợ của ông quan Bùi Hữu Nghĩa đi kêu oan cách đây 166

năm được vua Tự Đức giao cho Bộ Hình giải quyết tốt đẹp, có tình có nghĩa ... Mời đọc giả đọc lại câu chuyện để chúng ta thêm suy ngẫm:

Bà Nguyễn Thị Tồn, còn có tên là Diệu. Người làng Mỹ Khánh, tổng Chánh Mỹ Thượng (nay thuộc phường Bửu Hoà, Biên Hoà). Bà là trưởng nữ ông Nguyễn Văn Lý.

Bùi Hữu Nghĩa sinh năm 1807 và mất năm 1872, sinh ở thôn Long Tuyền, tổng Định Thới, trấn Vĩnh Thanh (nay thuộc xã Long Tuyền, huyện Ô Môn, tỉnh Hậu Giang). Ông có thời gian lên Biên Hoà trợ tại nhà ông Nguyễn Văn Lý, thợ giáo thầy Nguyễn Phạm Hàm mà người dân địa phương quen gọi là cụ đồ Hoàn. Năm 1835, Bùi Hữu Nghĩa thi đỗ đạt tại Gia Định được bổ làm tri huyện Phước Long và cưới bà Nguyễn Thị Tồn.

Khi Bùi Hữu Nghĩa làm tri huyện Trà Vang (Trà Vinh năm 1848), vì cương trực bị quan trên ghen ghét. Nhân sự kiện dân chúng nổi dậy tranh chấp rạch Láng Thét, bọn quan trên ghép tội Bùi Hữu Nghĩa xúi giục, bắt giam rồi giải ông về Gia Định chờ xử tử. Bà Tồn thấy chồng bị oan ức liền từ Trà Vang lên Mỹ Tho rồi quá giang ghe bầu ra Huế để kêu oan cho chồng. Tại kinh thành Huế, bà gặp được Thượng thư Bộ Lại Phan Thanh Giản để bày tỏ nỗi oan của chồng và được giúp đỡ. Vị minh quan viết tờ trạng và chỉ về cho bà cách trình tấu nơi công đường.

Canh năm, bà Nguyễn Thị Tồn tới Tam pháp ty mạnh dạn đánh ba hồi trống làm kinh động nơi Tam cung lục viện. Vua Tự Đức cho đòi người đánh trống vào châu. Trước mặt vua và quan triều đình, bà biện bạch nỗi oan khiên của chồng đang gánh chịu. Vua Tự Đức nghe xong, giao cho Bộ Hình xem xét. Sau khi thẩm định minh bạch, nhà vua chung thẩm bản án: *”tha cho Bùi Hữu Nghĩa khỏi tội tử hình nhưng phải quân tiền hiệu lực, đoái công chuộc tội”*. Sau đó, bà Nguyễn Thị Tồn được vua Tự Đức ban Vồng điều có bốn lọng, nơi đầu vồng có gông nhỏ sơn son, ngầm ý khen bà là người trung trinh, gan dạ song cũng thảm trách bà đã làm kinh động đế đô. Hoàng thái hậu Từ Dũ nghe tin, cho bà vào gặp mặt. Cảm kích trước một người phụ nữ dân dã từ xứ Đồng Nai không từ nan vạn dặm lặn lội đến chốn kinh thành minh oan cho chồng, khen gương tiết nghĩa, đáng mặt nữ lưu. Khi bà Nguyễn Thị Tồn về đến quê thì chồng là Bùi Hữu Nghĩa khâm mệnh đi trấn đồn Vĩnh Thông (thuộc Châu Đốc – An Giang).

Tại Biên Hoà, bà Tồn lâm trọng bệnh qua đời. Bùi Hữu Nghĩa vì xa xôi cách trở không về lo đám tang được cho người vợ. Những mất mát chốn quan trường không làm Bùi Hữu Nghĩa than vãn nhưng ông đau

đớn tận cùng trước sự ra đi của người vợ hiền, vì ông mà lao tâm khổ tứ. Bùi Hữu Nghĩa đã viết những bài văn tế cho vợ với nỗi niềm sâu sắc, cảm động: *“ Ta nghèo, mình hay giúp đỡ; ta tội, mình biết kêu oan, trong triều ngoài quận đều khen mình mới thật là vợ. Mình bệnh, ta không thuốc thang; mình chết, ta không chôn cất; non sông cười ta chẳng xứng gọi là chồng...”*.

Nhắc đến hành động của vợ đánh trống kêu oan nơi kinh thành, Bùi Hữu Nghĩa tỏ lòng mến phục *“...Nơi kinh quốc ba hồi trống gióng, biện bạch này oan nợ ức, đáng hiền lương mắt thấy thấy đau lòng. Chốn tỉnh đường một tiếng thét vang, hấn hòi lẽ chánh lời nghiêm, lữ bằng đẳng tai nghe ã khiếp vía”*.

Trong thời phong kiến bấy giờ, hành động của bà Nguyễn Thị Tồn đáng khâm phục. Ngày xưa người ta ngưỡng mộ bà Tồn, ngày nay có hàng ngàn bà đi kêu oan, tiếng kêu than đầy nước mắt, mồ hôi và xương máu của họ bay vào hư không! Mà họ còn bị đàn áp đánh đập xua đuổi... cũng như những thân nhân của tù nhân lương tâm đến Cơ Quan Liên Hiệp Quốc ở Thụy Sĩ, các cơ quan Ngoại Giao của các quốc gia tự do trên thế giới để bày tỏ nguyện vọng nhờ họ lên tiếng, can thiệp cho con, vợ, chồng, mẹ của họ bị áp bức, đánh đập, bỏ tù chỉ vì tội thể hiện quyền tự do ngôn luận. Nhưng nhà cầm quyền CSVN không lắng nghe! tiếp tục giam cầm và bách hại.

Chủ thuyết vô thần du nhập vào Việt Nam, tạo ra những thành phần cầm quyền có bao tử tốt nhất thế gian, có thể tiêu hóa được đá, sắt, thép, xi măng... và họ có trái tim chì và tâm hồn quỷ dữ

Nguyễn Quý Đại